

Persontransporter – beställningstrafik (kommande 2025-07-01, v.1)

Ämnet persontransporter – beställningstrafik behandlar yrkesmässig beställningstrafik med buss. Det omfattar förarutbildning på buss samt service och kundbemötande, säkerhet för passagerare och reseplanering.

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet persontransporter – beställningstrafik ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om yrkesmässig beställningstrafik med buss samt om de bussar och den utrustning som används. I undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om service och kundbemötande samt om olika situationer som kan uppstå i samband med beställningstrafik med buss. Undervisningen ska leda till att eleverna utvecklar förmåga att framföra tung buss i trafik med hänsyn till säkerhet och miljö. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla förmåga att planera och genomföra yrkesmässig beställningstrafik med buss.

Undervisningen ska leda till att eleverna utvecklar förmåga att arbeta och samarbeta på ett säkert och kvalitetsmässigt sätt i enlighet med lagar och andra bestämmelser inom området. Undervisningen ska även ge eleverna möjlighet att utveckla kunskaper om arbetssätt som främjar social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet inom beställningstrafik.

I undervisningen ska eleverna ges möjlighet att möta uppgifter som återspeglar och förbereder för situationer som eleverna kan komma att möta i arbetslivet.

Undervisningen i ämnet persontransporter – beställningstrafik ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

- Kunskaper om olika typer av yrkesmässig beställningstrafik med buss samt om de krav som ställs på förare och fordon i samband med transporterna.
- Kunskaper om olika typer av bussar och tillhörande utrustningar som används inom yrkesmässig beställningstrafik med buss.
- Kunskaper om faktorer för god service och gott kundbemötande samt om att förebygga och hantera olika tillbud i samband med beställningstrafik med buss.
- Förmåga att köra och manövrera tung buss för beställningstrafik.
- Förmåga att planera och genomföra yrkesmässig beställningstrafik med buss.
- Förmåga att arbeta och samarbeta på ett säkert samt miljö- och kvalitetsmässigt sätt i enlighet med lagar och andra bestämmelser.

Nivåer i ämnet persontransporter – beställningstrafik

- Nivå 1, 100 poäng, som bygger på nivå 3 i ämnet persontransporter.

Nivå 1, 100 poäng

Nivåkod: PERN1000X

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet persontransporter – beställningstrafik på nivå 1 ska behandla följande centrala innehåll:

- Olika typer av beställningstrafik med buss och betydelsen transporterna har för människors resande samt de krav som ställs på förare och fordon i samband med transporterna.
- Hur hållbar yrkesmässig beställningstrafik med buss kan planeras och genomföras med hänsyn till säkerhet, kvalitet, ekonomi och miljö.
- Metoder för säker på- och avstigning för passagerare utifrån deras olika behov och rådande trafiksituation.
- Metoder för säker användning av kommunikations- och mediautrustning.
- Transportledning, transporthandlingar och administrativa rutiner vid persontransporter, däribland rutiner för gränspassager med dokumentation och tillstånd för nationella och internationella persontransporter inom EU och Schengenområdet.
- Trafikregler och avgiftssystem i andra länder inom EU och Schengenområdet samt rutiner för färjeöverfarter.
- Rutiner för assistans vid internationella transporter, däribland vid fordonshaveri och i samband med passagerare som är i behov av vård.
- Metoder för planering och dokumentation av arbetstid, rast, vila och körtid i enlighet med lagar och andra bestämmelser.
- Ergonomi och rutiner för god arbetsmiljö, däribland i samband med transporter av passagerare med särskilda behov samt vid lastning och lossning av gods.
- Olika typer av bussar som används för beställningstrafik, deras uppbyggnad, funktion och tilläggsutrustning samt riskfaktorer med vindkänslighet och tyngdpunktsfördelning.
- Riskfaktorer vid körning i avvikande trafikmiljöer och under extraordinära trafikförhållanden, till exempel körning på hög höjd och vid olika vägstandard.
- Metoder för funktions- och säkerhetskontroll samt för vård och enklare underhåll av bussar och tillhörande utrustningar som används för beställningstrafik.
- Metoder för god kommunikation, god service och gott bemötande vid beställningstrafik med buss samt yrkesmässigt förhållningssätt till passagerares integritet och särskilda behov.
- Brand- och sjukvårdsutrustning samt metoder för utrymning vid brand och tillbud i bussar.
- Körning och manövrering av tung buss för beställningstrafik i olika trafiksituationer, varierande trafikmiljöer och under olika trafikförhållanden.
- Genomförande av funktions- och säkerhetskontroll samt vård och enklare underhåll av buss och tillhörande utrustningar som används för beställningstrafik.

- Planering av resrutt med användning av olika informationssystem och för säker på- och avstigning samt för säker lastning och lossning av resgoods.
- Körning med passagerare enligt planerad resrutt och med hänsyn till arbetstidsregler samt dokumentation enligt dessa.
- Service och kundbemötande samt anpassning av språk till olika situationer och mottagare vid körning av beställningstrafik.
- Säkerhetsmedvetet och miljö- och kvalitetsmässigt arbete såväl självständigt som tillsammans med andra i enlighet med rutiner, lagar och andra bestämmelser samt för att förhindra person- och egendomsskador.

Betygskriterier

Av 15 kap. 24 § andra stycket och 20 kap. 37 § andra stycket skollagen (2010:800) följer att läraren vid betygssättningen i ett ämne ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Betyget E

Eleven visar **godtagbara** kunskaper om hur olika typer av yrkesmässig beställningstrafik med buss planeras och genomförs samt om de krav som ställs på förare och fordon i samband med transporter.

Eleven visar **godtagbara** kunskaper om olika typer av bussar och tillhörande utrustningar som används för yrkesmässig beställningstrafik.

Eleven visar **godtagbara** kunskaper om olika faktorer för god service och gott kundbemötande samt om att förebygga och hantera olika tillbud i samband med beställningstrafik.

Eleven kör och manövrerar tung buss för beställningstrafik i trafik på ett säkert, riskmedvetet och miljömässigt sätt.

Eleven planerar och genomför med **viss säkerhet** beställningstrafik med buss och bemöter med **viss säkerhet** passagerare på ett serviceinriktat sätt.

Eleven arbetar säkert, miljö- och kvalitetsmässigt i enlighet med lagar och andra bestämmelser. Dessutom arbetar eleven såväl självständigt som tillsammans med andra för att nå planerade resultat. Resultatet av elevens arbete är **godtagbart**.

Betyget D

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betyget C

Eleven visar **goda** kunskaper om hur olika typer av yrkesmässig beställningstrafik med buss planeras och genomförs samt om de krav som ställs på förare och fordon i samband med transporterna.

Eleven visar **goda** kunskaper om olika typer av bussar och tillhörande utrustningar som används för yrkesmässig beställningstrafik.

Eleven visar **goda** kunskaper om olika faktorer för god service och gott kundbemötande samt om att förebygga och hantera olika tillbud i samband med beställningstrafik.

Eleven kör och manövrerar tung buss för beställningstrafik i trafik på ett säkert, riskmedvetet och miljömässigt sätt.

Eleven planerar och genomför med **säkerhet** beställningstrafik med buss och bemöter med **säkerhet** passagerare på ett serviceinriktat sätt.

Eleven arbetar säkert, miljö- och kvalitetsmässigt i enlighet med lagar och andra bestämmelser. Dessutom arbetar eleven såväl självständigt som tillsammans med andra för att nå planerade resultat. Resultatet av elevens arbete är **gott**.

Betyget B

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betyget A

Eleven visar **mycket goda** kunskaper om hur olika typer av yrkesmässig beställningstrafik med buss planeras och genomförs samt om de krav som ställs på förare och fordon i samband med transporterna.

Eleven visar **mycket goda** kunskaper om olika typer av bussar och tillhörande utrustningar som används för yrkesmässig beställningstrafik.

Eleven visar **mycket goda** kunskaper om olika faktorer för god service och gott kundbemötande samt om att förebygga och hantera olika tillbud i samband med beställningstrafik.

Eleven kör och manövrerar tung buss för beställningstrafik i trafik på ett säkert, riskmedvetet och miljömässigt sätt.

Eleven planerar och genomför med **god säkerhet** beställningstrafik med buss och bemöter med **god säkerhet** passagerare på ett serviceinriktat sätt.

Eleven arbetar säkert, miljö- och kvalitetsmässigt i enlighet med lagar och andra bestämmelser.
Dessutom arbetar eleven såväl självständigt som tillsammans med andra för att nå planerade resultat.
Resultatet av elevens arbete är **mycket gott**.